

Saksbehandler, innvalgstelefon
Arne Georg Larsen 62 55 11 35

Vår dato
01.07.2008
Arkivnr.
008

Vår referanse
2008/3320
Deres referanse
09.05.2008

Barne- og likestillingsdepartementet
Pb 8036 Dep
0030 Oslo

LIKESTILLING
631.0
7.7.2008
2006/04595
- 016

Høring - utredning om gjeldsregister

Fylkesmannen viser til høringsnotat av 09.05.08.

Fylkesmannen ser ut fra sin erfaring med økonomisk gjeldsrådgivning at det reiser seg flere spørsmål ved en opprettelse av et gjeldsregister:

- Er det et godt hjelpetiltak for gjeldsofrene?
- Hvor godt blir et slikt register og hva blir kostnadene ved å opprette og holde det oppdatert?
- Kan det effektivt bidra til redusere faren for opprettelse av "usunn" gjeld eller reduserer det bare kredittrisikoen for kredittinstitusjonene?
- Vil det bli lovpålagt å bruke registeret?

Det er en meldeplikt for kredittinstitusjonene etter ligningsloven § 6-4. De opplysningene som et tenkt lagt til et slik register er derfor er i all hovedsak til stede hos ligningsmyndighetene. Det er ikke grunn til å tro at kredittinstitusjonene vil gi flere opplysninger til et gjeldsregister enn de på nåværende tidspunkt gir til ligningsmyndighetene. Vi kan derfor langt på vei løse dette ved at kundene ved søknad om lån blir pålagt å legge ved utskrift av ligningsoppgaven.

Fylkesmannen mener at et slikt gjeldsregister vil få konsekvenser for personvernet. Det vil bli mange registrerte (så godt som alle voksne borgere) og et ikke ubetydelig antall personer vil ha innsyn i registeret. Dette vil være en klar ulempe og Fylkesmannen går ut fra at Datatilsynet vil ha betenkeligheter når det gjelder nødvendig kobling mellom registre for å skaffe seg totalinnsyn i søkerens gjeld, og søkers mulighet for å betjene gjeld.

Det bør også nevnes at det er mange andre årsaker til mislighold av lån, enn lånegjeldens størrelse. Et gjeldsregister vil etter Fylkesmannens vurdering ikke fungere optimalt i forhold til vurdering av fremtidige vansker av så vel personlig som arbeidsmessig art. I tillegg kommer private lån og personlig gjeld som verken i dag er oppgitt til ligningsmyndighetene, eller kan forventes oppgitt til et gjeldsregister. Vi mener derfor at en skjerpet opplysningsplikt som nevnt i tidligere avsnitt, er en bedre løsning.-

Registeret vil ikke, slik Fylkesmannen ser det, fjerne gjeldsofferproblematikken, men kan hindre mange i å pådra seg ny gjeld. Dette forutsetter imidlertid at en slik registrering fører til en bedre kredittvurdering hos låneinstitusjonene. Det er vanskelig å se for seg at et slik

register kan ha egen rettsvirkning for å nekte folk i å ta opp lån. Dette er et gjeldsregister ikke et gjeldsofferregister. Samtidig kan det, slik BI vurderer det, gi kredittselskapene bedre foretningsmuligheter.

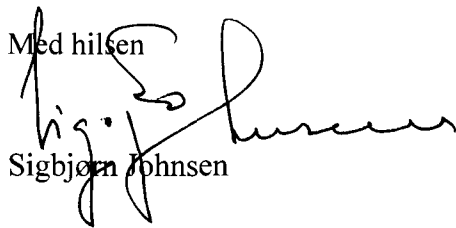
Fylkesmannen har merket seg at det fortsatt er uklart hvordan registeret skal finansieres, men går ut fra, uten at det er tatt standpunkt til dette, at det er finans- og kredittinstitusjonene som skal finansiere registeret gjennom sine lånetakere.

Fylkesmannen i Hedmark mener at det er viktig å styrke den enkelte i forhold til det å mestre gjeld. Et gjeldsregister kan være et nyttig og godt, men begrenset tiltak for gjeldsofrene. Fylkesmannen er av denne grunn svært usikker på om dette er den beste måten å løse denne utfordringen på. Vår erfaring med slike saker, er at den individuelle økonomiske rådgivningen før låneopptak, blir det viktigste. Det er først og fremst kreditt- og låneinstitusjonenes ansvar å sørge for dette. Erfaringer fra bankkrisen tidlig på 1990-tallet og saker av ny dato (boligprosjekt med lave innskudd og høy fellesgjeld) har vist at låneinstitusjonene ikke alltid gjør jobben sin. Både den generelle opplysningsplikt om risiko, og kredittvurderingen kan være for dårlig. Både lånegiver og lånetaker har et selvstendig ansvar i så måte. Et eget gjeldsregister endrer ikke ved dette ansvaret. All erfaring viser også at lånevurderingene ofte "glipper" i perioder med sterk økonomisk oppgang.

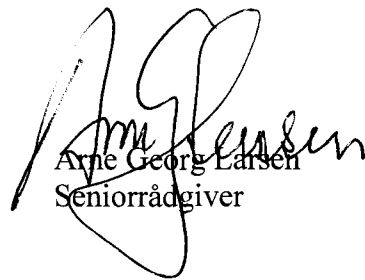
Fylkesmannen mener at det kommunale frivillige økonomisk rådgivningstjenesten bør styrkes. Et gjeldsregister kan være til hjelp for en del, men de fleste gjeldsofre fanges opp av kommunens tjenester der den er tilgjengelig og tilstrekkelig. Dette er også mer målrettet mot gjeldsoffere, og er sammen med namsmannens tvungne gjeldsordning et oppegående system som fungerer selv om det beklageligvis ennå er et begrenset tilbud i mange kommuner.

Med hilsen

Sigbjørn Johnsen

Arne Georg Larsen
Seniorrådgiver

Kopi: Fylkesmennene, gjeld- og økonomirådgiverne i Hedmark